

ΚΟΙΝΩΝΙΑ 03

Από αριστερά: Β. Σιώκος, Ν. Μάλλιαρης, Α. Νικολάου, Ι. Μπαλάφας, Γ. Μπαντής (πρόεδρος ΠΣΑΠΠ), Α. Αντωνιάδης, Θ. Σαρρής (εκτελεστικός γραμματέας ΠΣΑΠΠ)

Από αριστερά: Ν. Μάλλιαρης, Α. Αντωνιάδης, Γ. Μπαντής (πρόεδρος ΠΣΑΠΠ) στην εκδήλωση στο Σύνταγμα

Φωτογραφία από την πρώτη Γενική Συνέλευση του ΠΣΑΤ. Οι αείμνηστοι Μ. Δομάζος και Μ. Παπαϊωάννου, ο Αντ. Αντωνιάδης, ο Αρ. Καμάρας, ο Γ. Γκαϊτατζής παρόντες στο πάνελ / Αρχείο Ν. Μάλλιαρη

Ο Ν. Μάλλιαρης και ο Αρ. Καμάρας σε συνέδριο της FIFPro, στη Γάνδη / Αρχείο Ν. Μάλλιαρη

«Δεν θέλουμε να κάνουμε τους συνδικαλιστές»

Μισός αιώνας ΠΣΑΠΠ: Όταν οι ποδοσφαιριστές «υποχρεώθηκαν» να οργανωθούν και να διεκδικήσουν

«Εμείς οι ποδοσφαιριστές δεν θέλουμε να κάνουμε τους συνδικαλιστές. Δουλειά μας είναι το ποδόσφαιρο και σκοπός μας να αξιοποιήσουμε το ταλέντο μας. Υποχρεωνόμαστε, όμως, να κάνουμε αγώνα για την κατοχύρωσή μας και τη δημιουργία περισσότερο ευνοϊκών συνθηκών για ένα πιο σωστό, πιο υγιές ποδόσφαιρο». Η φράση ειπώθηκε σε συνέντευξη Τύπου του τότε ΠΣΑΠ –ο οποίος πλέον ονομάζεται ΠΣΑΠΠ καθώς συμπεριλαμβάνει επίσημα και τις ποδοσφαιρίστριες–, στα χρόνια της Μεταπολίτευσης. Μισό αιώνα μετά, διαβάζεται σαν ορισμός του συνδικαλισμού. Όχι ως επάγγελμα. Ως ανάγκη. Κανείς δεν γεννιέται συνδικαλιστής. Τον «υποχρεώνουν».

Στις 19 Σεπτεμβρίου, στην πλατεία Συντάγματος, στο πλαίσιο του Football Unity Festival, ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Αμειβομένων Ποδοσφαιριστών Ποδοσφαιριστριών (ΠΣΑΠΠ) γιόρτασε τα πενήντα του χρόνια. Υπήρξε φιλικό αναμνησών, με τον Καραγκούννη, τον Κατσουράνη, τον Χαριστέα, τον Τζιοβάνι, τον Παπασταθόπουλο και τον Νικοπολίδη να ξαναφορούν παπούτσια. Υπήρξε και κάτι βαρύτερο: Η βράβευση των ανθρώπων που

έστησαν τον Σύνδεσμο όταν αυτό δεν ήταν γιορτή, αλλά ρίσκο. Τιμήθηκαν, μεταξύ άλλων, ο Αντώνης Αντωνιάδης, ο Αριστείδης Καμάρας, ο Λάκης Νικολάου, ο Νίκος Χρηστίδης, ο Βασίλης Σιώκος, ο Γιάννης Μπαλάφας και ο Νίκος Μάλλιαρης. Δεν μπόρεσαν να παραστούν οι επίσης τιμώμενοι Γιώργος Κούδας, Γιώργος Δεληκάρης, Κ. Αποστολίδης, Γιάννης Γκαϊτατζής, Στάθης Χάιτας, Κώστας Αϊδινίου, Κώστας Δεβέντης και Γιώργος Σιόντης. Ο Κούδας έστειλε μήνυμα, που διαβάστηκε στην εκδήλωση. Επίσης τιμήθηκε η μνήμη του Άγγελου Κρεμμύδα, του Μίμη Παπαϊωάννου και του Μίμη Δομάζου. Την τιμητική πλακέτα για τον Μίμη Παπαϊωάννου παρέλαβε η σύζυγός του· για τον Μίμη Δομάζο, η κόρη του. Ο Αντωνιάδης, που βγήκε πρόσφατα από σοβαρή περιπέτεια υγείας, θύμισε από πού ξεκίνησαν όλα: «Τότε που οι πρόεδροι των ομάδων σου έλεγαν “θα σου κρεμάσω το δελτίο, εδώ θα πεθάνεις, υπέγραψε, αλλιώς είσαι καταδικασμένος”». Αυτό ήταν το εργασιακό καθεστώς του ελληνικού ποδοσφαίρου. Όχι συμβόλαιο. Ιδιοκτησία.

Οι τοπικές συνδικαλιστικές κινήσεις των ποδοσφαιριστών από όλη τη χώρα συναντήθηκαν στην Πάτρα και αποφασίστηκε η ίδρυση του Πανελληνίου Συνδέσμου

Αμειβομένων Ποδοσφαιριστών στις 28 Οκτωβρίου 1975, με 45 ιδρυτικά μέλη. Κατόπιν απέκτησε και τυπικά νομική μορφή και ανακοινώθηκε επίσημα η ίδρυση του τον Ιούνιο του 1976 στο «Κάραβελ». Τον Μάιο του 1977, πρόεδρος εξελέγη ο Μίμης Δομάζος, αντιπρόεδροι ο Μίμης Παπαϊωάννου και ο Κούλης Αποστολίδης, γενικός γραμματέας ο Κώστας Δεβέντης, ταμίας ο Αντώνης Αντωνιάδης, νομικός σύμβουλος ο Αριστείδης Καμάρας. Αστέρια της εποχής. Άνθρωποι που είχαν πολλά να χάσουν.

Τι ζητούσαν; Ασφάλιση. Ταμείο. Γιατρό και φυσιοθεραπευτή, γιατί, όπως κατήγγειλε ο Λάκης Νικολάου, οι ομάδες δεν διέθεταν ούτε ορθοπαιδικό. Πενταετία αντί για οκταετία, για να μπορεί ο παίκτης κάποτε να φύγει. Να μην δημιουργηθεί υπηρεσία αστυνομικών σκύλων με πρόφαση τις όποιες βιαιότητες από τα γήπεδα, που η τότε κυβέρνηση απέβλεπε να τη χρησιμοποιήσει μαζί με τα ΜΑΤ ενάντια στις λαϊκές συγκεντρώσεις. Και, για να μην υπάρχει αμφιβολία για το αγωνιστικό πνεύμα του ΠΣΑΠ, ο σύνδεσμος πήρε θέση για τον ελεύθερο επαναπατρισμό των πολιτικών προσφύγων. Γιατί ερχόντουσαν στην Ελλάδα τότε νεαρά ποδοσφαιρικά ταλέντα (Χατζηπαναγής, Κοφίδης, Καλ-

τσάς κ.ά.) από τις τότε χώρες του υπαρκτού σοσιαλισμού και δεν επιτρεπόταν να έρθουν όμως οι γονείς τους ή και άλλοι συγγενείς τους.

Οι διεκδικήσεις δεν έμειναν σε ανακοινώσεις. Τον Δεκέμβριο του 1977 οι αγώνες καθυστέρησαν δέκα λεπτά και ακολούθησε απεργία. Τον Δεκέμβριο του 1979, απέναντι στο νομοσχέδιο για τις ποδοσφαιρικές ανώνυμες εταιρείες, απέρρησαν Α΄ και Β΄ Εθνική. Κυβέρνηση και ΕΠΟ κράδαιναν τον νόμο 330. Ο αρμόδιος υφυπουργός Αχιλλέας Καραμανλής δήλωνε: «Δεν γίνεται διάλογος με παιδιά που με βρίζουν συνέχεια». Παιδιά. Όχι εργαζόμενοι. Η λέξη τα έλεγε όλα.

Γιατί πέτυχε εκείνη η γενιά; Ο Νίκος Μάλλιαρης δίνει την εξήγηση: Οι περισσότεροι «κουβαλούσαν τις μνήμες της Κατοχής, της Αντίστασης, του Εμφυλίου». Διαφορετικές πολιτικές αφετηρίες, κοινός στόχος. Ο ίδιος θυμάται τον Δομάζο να του λέει: «Μάλλιαρη, πες μου τι κάνουμε. Εγώ γεννήθηκα σε παράγκα, δίπλα στο γήπεδο του Παναθηναϊκού και η μάνα μου τη χώριζε με ένα σεντόνι και στο ένα κρεβάτι κοιμόμουν με τη μάνα μου και στο άλλο κρύβαμε αριστερούς». Ο «στρατηγός» του Παναθηναϊκού δεν ζητούσε οδηγίες για την μπάλα. Ζητούσε αλλά και έδινε οδηγίες με την

παρουσία του στους συνδικαλιστικούς αγώνες.

Ο σύνδεσμος έβγαλε εφημερίδα, τον «Ποδοσφαιριστή». Συνδέθηκε με τη FIFPro (Παγκόσμια Ομοσπονδία Ενώσεων Επαγγελματιών Ποδοσφαιριστών) και φιλοξένησε το συνέδριό της στην Αθήνα το 1979. Κάθισε απέναντι σε πρωθυπουργούς. Και πέτυχε το αυτονόητο που τότε έμοιαζε αδιανόητο: ο ποδοσφαιριστής να πάψει να είναι έρμαιο του παραγοντισμού και να γίνει εργαζόμενος με δικαιώματα, γνώση και φωνή. Πενήντα χρόνια μετά, το ποδόσφαιρο είναι πιο πλούσιο από ποτέ. Οι παίκτες λέγονται «assets», οι μεταγραφές «επενδύσεις», οι ομάδες «brands». Η γλώσσα άλλαξε. Η σχέση; Στις κατώτερες κατηγορίες οι απλήρωτοι μισθοί, τα ανασφάλιστα χρόνια και οι «ελεύθερες» μεταγραφές που δεν είναι ποτέ ελεύθερες θυμίζουν ότι το «θα σου κρεμάσω το δελτίο» δεν εξαφανίστηκε. Απλώς έμαθε να μιλάει αγγλικά. Γι' αυτό η φράση του '70 παραμένει επίκαιρη. Κανείς δεν θέλει να κάνει τον συνδικαλιστή. Όσο όμως η δουλειά μετριέται μόνο σε αξία αγοράς, κάποιοι θα «υποχρεώνονται». Και η γιορτή στο Σύνταγμα δεν ήταν νοσταλγία. Ήταν υπενθύμιση ότι κάποτε το τόλμησαν.

Μ.Α.